

เย็นนี้อาทิตย์อัสดง... รุ่งขึ้นอรุณสวัสดิ์ [สรวินัย](#) ศรีอารยา

ย พ.ศ. 2509... โ โครกก็ได้มาช่วยกันเร็ว! รางเหมืองมันหล่นลงมาทับเด็กโ ย เสียงของชายคนหนึ่งซึ่งทำงานใกล้รางลำเลียงแร่**ดิบ**กย มองเห็น ย ย ย อุบัติเหตุจากด้านบน ส่งเสียงร้องตะโกนโหวกเหวกให้คนที่อยู่ข้างล่าง ให้รีบเข้าไปช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ นางสอเหลียน หญิงวัยยี่สิบเก้าปีรูปร่างผอมบาง ผ่านการคลอดบุตรมาแล้วสองคน เหยหนมาจากทำยื่นโง้งโคง**ร่อนแร่**ที่อยู่ท้ายราง พร้อมกับพวกผู้หญิงอีกหลายคน นางใจหายวูบ เกรงว่าเรื่องเล่าร้ายอาจจะเกิดขึ้นกับลูกชายจอมซุกซนสองคน ที่กำลังเล่นอยู่บริเวณนั้น จึงรุดวิ่งตรงไปยังที่เกิดเหตุทันที ชายฉกรรจ์หลายคนกำลังช่วยหรือเศษไม้ ที่หล่นลงมาทับเด็กชายวัยไล่เลี่ยกัน นางได้แต่ภาวนาในใจว่า อย่าให้เป็นลูกชายของตนเองเลย โ โครกนั่งร้านไม้พังกา (โคงกา) ถ้าไม่กู้เร็วขึ้นจากราง หลายวันด้วยแล้ว ทำให้ไม่มันรับน้ำหนัก ที่เพิ่มมากขึ้นไม่ไหว มันก็พังงายๆ วันก่อนนายหัวได้มาได้พวกเด็กๆ ไม่ให้มาเล่นห้อยโหนแถวนี้ แต่ไอ้หนูๆลูกของอีสาว มันไม่เชื่อฟัง พอลับตามันก็แอบมาเล่นกับอีเหมี้ยลูกไอ้คักคักอีก นี่ยังดีแค่ว่าหัก ยังลูกของอีเหลียนก่อน ทั้งดื้อทั้งด้านเหมือนลูกลิงมาเกิดโ

ความหวังใยต่อความปลอดภัยของลูกชาย ตามสัญญาตามานของผู้เป็นแม่มีมากกว่าสิ่งใด นางสอเหลียนแทบไม่ได้ยินเสียงคำนิจากพวกคนงานด้วยกัน ที่ต้องการให้หญิงสาวเพิ่มความระมัดระวังในการดูแลลูกให้มากกว่านี้ เหมือนนกภูเขาถอนเหี่ยวออกไปจากอกเล็กๆ ของนางสอเหลียน หญิงสาวรู้สึกโง้งโคงเป็นอย่างมาก เมื่อเห็นเด็กอยู่ใต้กองไม้ที่หล่นทับถมมัน ไม่ใช่ลูกชายของตน หลังจากส่งตัวเด็กชายผู้เคราะห์ร้าย ไปรักษาที่โรงพยาบาลในตัวอำเภอแล้ว กลุ่มคนงานต่างก็จับกลุ่มคุยกัน เพื่อหาทางป้องกันไม่ให้เกิดเหตุร้ายอีก โ อีเหลียน ไอ้ให้และไอ้เส่ง มันก็โตขึ้นทุกวัน เอ็งไม่คิดจะพามันไปเรียนหนังสือหนังสือหาในเมืองบ้างหรือไงวะ จะให้มันคลุกดินคลุกโคลน อยู่กับพวกเราชั่วนาตาปืออย่างนี้หรือโ

ตาเผ่ารุ่นคราวพ่อของนางเอียงขึ้น ถึงเรื่องอนาคตของเด็กๆ หากอยู่ที่นั่นมีแต่วันตกต่ำไปเรื่อยๆ ทำให้นางสอเหลียนจุกคิดขึ้นได้ ซึ่งก่อนหน้านั้นหญิงสาวได้ลืมนึกเรื่องนี้ไปเสียสนิท

นางสอเหลียนเติบโตมาในครอบครัวของคนจีน ที่ให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว นางไม่ได้เรียนหนังสือตั้งแต่เด็ก จึงอ่านหนังสือไม่ออกและเขียนหนังสือไม่ได้ หญิงสาวอยู่กับพ่อแม่จนอายุสิบห้า ก็มีผู้ใหญ่มาทาบทามสุขอ ให้แต่งงานกับนายเด็กเส่งสามีนปัจจุบัน ตั้งแต่นางออกเรือนก็มาช่วยทำงานกับเขา ที่เหมืองแร่แถวหุบเขาในจังหวัดพังงา อาศัยเงินเดือนไม่กี่สิบบาทจากการเป็นลูกมือช่วยทำกับข้าว เลี้ยงพวกเสมียนในสำนักงานของนายเหมือง พอได้ค่าแรงรายวันมาจุนเจือครอบครัวบ้าง ส่วนอาหารการกินก็กินอยู่กับเขาเสร็จสรรพ เมื่อได้ โ โให้ โ ลูกชายคนแรก นางต้องช่วยหารายได้เข้าบ้านเพิ่มขึ้นอีก ด้วยการรับจ้างซักผ้าของพวกเสมียนในเวลากลางคืน หลังจากคลอด โ เส่งโ ลูกชายคนที่สอง หญิงสาวยิ่งเหนื่อยหนักขึ้นเป็นสองเท่า เพื่อหารายได้ให้เพียงพอกับรายจ่าย ตามจำนวนปากท้องของสมาชิกใหม่ที่ทยอยมาเพิ่ม ในเวลากลางช่วงกลางวัน นางจะมารอนทรายหาแร่ดิบพร้อมกับหญิงชาวบ้านคนอื่น เพื่อเก็บสะสมสินแร่อันมีค่าไว้ในถุงผ้า ก่อนจะนำไปแปรเปลี่ยนเป็นตัวเงิน มาจุนเจือคนในครอบครัว แทบหาเวลาพักผ่อนหลังน้อยมาก วันหนึ่งแม่ลูกสองได้นอนไม่ถึงสามชั่วโมง ก็ต้องตื่นแต่เช้ามาพบงจกรรทำงาน อันเหน็ดเหนื่อยตลอดทั้งวันอีก

หญิงสาวไม่คิดจะตีจากงานครัว ซึ่งมีรายได้แน่นอนพอใช้ สำหรับฐานะคนระดับล่างอย่างนาง ถ้าไม่เกิดเหตุร้ายซ้ำสอง เมื่อนายเด็กเส่งป่วยเป็นไข้มาลาเรียอาการปางตาย เพราะบริเวณที่ทำเหมืองนั้น มีสภาพเป็นป่ารกชัฏ เต็มไปด้วยยุงก้นปล่องพาหนะนำโรคภัย ที่คร่าชีวิตคนงานเหมืองเสียชีวิตไปแล้วหลายคน ทำให้หญิงแม่ลูกอ่อนคิดถึงความไม่มั่นคงในชีวิต ที่จะอาศัยอยู่ที่นั่นต่อไป เสร็จจากงานประจำวัน หลังจากกวาดล้างภาชนะอุปกรณ์เสร็จแล้ว ช่วงบ่ายๆ นางสอเหลียนมักจะมารวมกลุ่ม กับพวกหญิงชาวบ้านที่กำลังร่อนแร่ท้ายรางเช่นทุกวัน เมื่อมีโอกาสจึงขอคำปรึกษาจากเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์มากกว่า เพื่อขยับขยายตัวเองไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีกว่าในวันข้างหน้า โ ถ้าเอ็งมีเงินทุนมากพอ ข้าว่าน่าจะไปขายของที่ภูเก็ตดีกว่า ดูเอาเถิดจังหวัดเล็กๆ คนอยู่ไม่ถึงแสน แต่มีธนาคารเต็มถนนไปหมด แสดงว่าเศรษฐกิจที่นั่นต้องเจริญกว่าที่นี่มาก ถ้าทำอาหารขายให้อร่อย ก็คงจะพออยู่ได้โ

หญิงวัยกลางคนผิวกร้านแดดบอกหมวกเปียวโลลุ่มร่อน แนะนำตามคำบอกเล่าของคนอื่น เท้าที่ตนทราบมาให้อีกฝ่ายฟัง นางสอเหลียนหันไปมองลูกชายสองคน ที่กำลังวิ่งไล่จับกัน แถวคันทนาหน้าเหมืองสูบน้ำ จนเนื้อตัวเปียกปอนอย่างสนุกสนาน ไม่ได้ใส่ใจถึงเรื่องการเรียน เหมือนผู้เป็นแม่กังวลใจอยู่ขณะนั้น ทั้งๆ ที่รู้ว่า โ โให้ โ ลูกชายคนโตเลยวัย ที่ต้องเข้าโรงเรียนภาคบังคับมาสองปีกว่าแล้ว ส่วน โ เส่งโ อาายุปีหน้าก็จะครบเกณฑ์เข้าโรงเรียนเช่นกัน แต่นางสอเหลียนไม่ได้ทำหน้าที่ของแม่ที่ดี กลับปล่อยให้ประเลาะโดยไม่ได้ใคร่ทรงถึงข้อเสียของเรื่องนี้มาเนิ่นนาน จนกระทั่งเกิดเรื่องไม่หล่นลงทับเด็กที่นั่นเมื่อหลายวันก่อน หญิงสาวจะไม่ยอมให้วันเวลาที่ผ่านไปทุกวันที่ กลืนกินโอกาสทางการศึกษาของพวกเขาเด็กๆ อีกต่อไป อนาคตของพวกเขา ต้องไม่เศร้าหมองเหมือนตนเด็ดขาด ที่สำคัญต้องไม่อัปจนปัญญา เหมือนควายแก่ๆ ตัวที่ทอดน่อง เล็มกินหญ้าอดอ่อนไปเรื่อยๆ อย่างไม่อาทรร้อนใจ ที่จะถูกเจ้าของนำไปส่งโรงฆ่าสัตว์วันไหน

โ แล้วเอ็งจะไปทำอะไรขายล่ะอีเหลียน? โ ฉันจะไปทำขนมเกี่ยมโกยขาย นายหัวเขาชมว่า ฉันทำขนมนี้อร่อยโ นางสอเหลียนวางแผนอนาคตไว้ เตรียมพร้อมสำหรับที่จะดำเนินการในวันข้างหน้า โ ผู้ข้าเขาพอรู้จักนายหัวเหมืองที่ภูเก็ตหลายคน คงจะฝากฝังฝังเอ็ง โให้ไปทำงานกับเขาได้บ้างโ เพื่อนผู้หญิงที่อาวุโสมากกว่าอีกคน ช่วยหาช่องทางในการทำมาหากินให้แก่หญิงสาว ภายใต้ร่มเงาต้นตะขบที่มีเพียงต้นเดียวในที่แถวนั้น โ แล้วมีทุนที่จะไปค้าขายหรือยังล่ะ? ถ้าไม่มีข้าพจะให้มีเอ็งหยิบยืมโ เพื่อนหญิงที่นั่งอยู่ในกลุ่มรวมๆ กันเสนอตัวจะให้ความช่วยเหลือ โ ฉันก็พอมีเงินเก็บอยู่บ้าง กะว่าจะเอาแร่ที่ร่อนท้ายราง ที่เก็บสะสมไว้หลายโลไปขาย คงจะได้หลายร้อยอยู่ ถ้าฉันว่างเมื่อไหร่...

ฉันจะกลับมาเยี่ยมพวกที่บ้านนะจะโ นางสอเหลียนอดใจหายไม่ได้ ที่จะต้องจากที่นั่นไป เนื่องจากย้ายมาอยู่ในเหมืองนี้นานหลายปี จนเกิดความรู้สึกผูกพันกับผู้ร่วมงานหลายคน

แสงตะวันยามรุ่งอรุณที่หลายคนชมกันว่า สวยสดชื่นนัก นางสาวสอเหลียนไม่เคยพินิจถึงความงามเลิศล้ำในธรรมชาตินั้นเลย

นอกจากกุ๊กกึ่งลูกชิ้นรับมาทำขนมส่งลูกค้าตามร้านกาแฟ ให้ทันเวลาก่อนหกโมงเช้า นางซุกอยู่แต่ในครัวตลอดทั้งวัน มือไม่ว่าง เห็นอัยสหายตัวแทบขาด ตั้งแต่ไม่แบ่ง ขูดมะพร้าว คั้นกะทิ เคี้ยวน้ำตาล กวนข้าวเหนียว นึ่งขนม ฯลฯ กระทั่งมีค่านางก็ต้องห่อขนมหลายร้อยห่อ เพื่อเตรียมนำไปส่งในวันรุ่งขึ้น

หญิงร่างเล็กลูกสามแทบจะไม่เคยพินิจถึงความงามของดวงตะวัน แบบเต็มตาสักครั้งในชีวิต นอกจากแสงอาทิตย์ที่บ่งบอกว่า มีแดดและสว่างผ่านทางลานซักล้าง ที่มีบ่อน้ำอยู่กลางบ้านเท่านั้น วงจรชีวิตของนางสอเหลียนเป็นอยู่อย่างนี้อยู่มาหลายปี

สองปีให้หลังมานี้ นางสาวสอเหลียนเริ่มมีเงินทุนมากพอจะจ้างคนงานชาวอีสานช่วยทำขนมอีกคน เพื่อมาทดแทนแรงงานของสามีที่เพิ่งจะมาเสียชีวิต กอปรกับช่วงนั้นให้สอบชิงทุนไปเรียนต่อในมหาวิทยาลัยที่กรุงเทพฯ โดย หน้าที่ช่วยแม่ทำขนมจึงตกหนักที่แสงคนเดียว ส่วนอันลูกชายคนเล็ก ยังเยาว์เกินไปที่จะช่วยงานได้ ตั้งแต่เข้าตรู่จนพลบค่ำนางสอเหลียน มักจะหมดไปกับการทำขนมในบ้านมากกว่า แทบไม่มีเวลาจะไปพูดคุยพบปะกับเพื่อนบ้าน นางจึงไม่ค่อยมีเรื่องกระทบกระทั่งกับผู้ใด

จนกระทั่งบ่ายวันหนึ่ง โ ข คุณนายสารภีภรรยานายอำเภอ ผู้เป็นเจ้าของห้องแถวที่นางสอเหลียนเช่าอยู่ ได้เข้ามาต่อว่าต่อขานนางเสียยกใหญ่

โ ฉันมีเรื่องจะมาบอกแม่สอเหลียนให้รู้ว่ เงินที่บ้านฉันหายไปสี่สิบบาท มันน่าจะเป็นฝีมือของเจ้าอานย เหตุที่นางสอเสียด

เพราะวันนั้นมีลูกชายหลอนและตาพจนลูกชายฉันอยู่ในบ้านสองคน ถึงอย่างไรลูกชายฉันไม่มีนิสัยขโมยอยู่แล้ว เรื่องนี้แม่สอเหลียนต้องจัดการให้ฉันนะโ

ทันทีที่เห็นหน้าลูกชายคนเล็กกลับจากโรงเรียน นางสาวสอเหลียนจึงลมือเขียนตีสั่งสอน ตามที่ได้รับปากอีกฝ่ายเอาไว้

โ อานไม่ได้ลักของคุณนายเขานะมะโ

ฝ่ายลูกชายนั่งเข็ดน้ำตาปอย ๆ บอกความจริง หลังจากถูกเขียนตี โดยที่แม่ยังไม่ได้สอบถามข้อเท็จจริงก่อนถูกลงโทษ

โ เราคนจนก็อยู่ส่วนเรา ถ้าไม่จำเป็นก็อย่าเข้าไปยุ่งยามในบ้านเขา ของเขาราคาแพง ถ้าเข้าไปแล้ว ของหาย ...เขาก็ต้องโทษเราเป็นธรรมดาโ

นางสอเหลียนเตือนลูกด้วยความน้อยใจ ที่ถูกคนอื่นข่มเหงโดยไร้หนทางตอบโต้

เมื่อแสงเพิ่งกลับมาจากนำอาหารไปให้หมูที่คอกหลังบ้าน เห็นน้องชายคนเล็กนั่งร้องไห้ เมื่อซักไล่ไ้เรียงหาข้อเท็จจริงแล้ว พอจะเดาเรื่องออก แต่ก็ไม่ได้ดำเนิน เพราะคุณนายสารภีเป็นลูกค้าประจำรายใหญ่ ที่คอยสั่งขนมจากแม่อยู่เสมอ อีกทั้งเป็นเจ้าของห้องแถวที่พวกตนเช่าอยู่ด้วย เขาจึงปลอบใจน้อง ด้วยการทำลูกล่อให้เล่น

โ โตขึ้นอานอยากเป็นอะไระ? โ แสงพาน้องมาเล่นที่สนามหญ้า ใกล้ตึกที่ว่าการอำเภอ มองออกไปข้างหน้าเห็นเรือนไม้สักทองสองชั้นของคุณนายสารภี โ คัดเด่นมาแต่ไกลจากละแวกนั้น

โ งานอะไรก็ได้ ที่ได้เงินเยอะๆ ไม่ต้องทำขนมเหมือนมะ แล้วโก(พี่ชาย) อยากเป็นอะไระ? โ

โ โกอยากเป็นนายอำเภอ งั้นอานก็ต้องขยันเรียนให้เก่ง ๆ อย่าทำโห้มะต้องหนักใจโ

อานพยักหน้ารับคำไปอย่างเชื่อฟัง เพราะพี่ชายคนกลางเป็นคนดูแลเขา คอยป้อนข้าวป้อนน้ำรองจากแม่ จึงทำให้เขาสนิทสนมพี่ชายคนนี้มากกว่าพี่ชายคนโต

แสงมองไปยังบ้านคุณนายสารภี เห็นคนงานกำลังตกแต่งบ้านด้วยโคมไฟหลากสีและกระดาษแก้วสีสันต่าง ๆ ห้อยระยงระยง

เสียงเพลงลูกทุ่งคึกคักดังแว่วมาพอให้ได้ยิน รวกับต้องการประกาศให้ชาวบ้านที่ผ่านไปมาให้ทราบว่ บ้านตัวเองกำลังจะจัดงานเลี้ยงในตอนเย็นนี้

โ เห็นว่าเจ้านายใหญ่มาจากบางกอก นายอำเภอต้องต้อนรับกันหน่อย เลี้ยงดูนะดีแน่ แต่ปู่เสียดยังไม่แน่ใจ เขาใจนายเก่งอย่างนี้รับรองสองชั้นได้ทุกปีแน่โ

โ โบราณว่าสิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง เห็นจะจริงแล้วละ ฉันเห็นอีกคุณนายอำเภอเปลี่ยนทองเส้นโตไม่เว้นแต่ละเดือน บ้านแกมีนายหัวเหมืองเข้าออก

ทั้งหน้าบ้านและหลังบ้านไม่เว้นแต่ละวัน ค่าของเล่นลูกแกน่าจะมากกว่า ค่าขายขนมของแม่สอเหลียนทั้งเดือนเสียอีกโ

คำพูดของพวกชาวบ้านที่นิยมยกย่องอาชีพราชการโดยเฉพาะตำแหน่ง โ นายอำเภอโ เป็นเหตุจูงใจให้แสงถึงกับตั้งความปรารถนาอย่างแรงกล้าว่า

เขาต้องชวนชายไขว่คว้าทำอาชีพนี้ให้จงได้ เพื่อจะได้นำพาชีวิตของเขาและครอบครัวไปสู่หนทางที่ดีกว่าเก่า

โ ท่านอธิบดียอยากได้ขนมโก๋ขู๊ยกินระหว่างเที่ยงนี้ ท่านบอกว่าแม่เหลียนทำอร่อยกว่าขนมเค้กในบางกอกเสียอีก ก่อนเย็นฉันจะให้เสมียนที่อำเภอมารับนะ อ้อ!

ฉันนำขนมเค้กมาให้พวกเด็กกินด้วย ดีกว่าเหลือทิ้งเปลวโ

พี่น้องสองคนได้ยินเสียงคนรับใช้คุณนายสารภีชัดเจน ก่อนจะเดินเข้ามาในบ้าน พยายามซ่อนตัวไม่ให้อีกฝ่ายเห็นเด็ดขาด

ด้วยเกรงจะถูกฝ่ายตรงข้ามว่าเหยียดหยามให้อานเสียใจอีก แสงตั้งใจไว้ตอนแรกแล้วจะไม่กินขนมเค้กกล่องนั้นเด็ดขาด ด้วยเกลียดชังคุณนายผู้ตีเข้าใส่เหลือเกิน

เมื่อเห็นพี่ชายไม่ยึดติดขนมเค้ก อานต้องทำไม่สนใจเช่นกัน น้องคนสุดท้องไม่กล้าแม้แต่จะแตะลิ้นน้ำลายของตัวเอง ด้วยความอยากกินตามประสาเด็ก ๆ ให้พี่ชายเห็น

เพราะกลัวแสงจะโกรธ

แสงเปรียบเทียบเห็นความแตกต่าง ระหว่างแม่และบริวารของคุณนายสารภีเด่นชัดราวฟ้ากับดิน แม่ของเขาได้แต่ก้มหน้ารับคำสั่งอย่างนอบน้อม

ส่วนหญิงรับใช้ซึ่งอยู่ในฐานะคนระดับล่างใกล้เคียงกับนางสอเหลียน ฝ่ายนั้นถือตัวอวดดีไม่แพ้คุณนายสารภี

เมื่อสั่งการแล้วได้แต่เดินเซ็ดหน้าคอดังไปขึ้นรถยนต์คันงาม ที่มีเจ้านายผู้หญิงนั่งโบกพัดวิคอยู่ด้วยความหงุดหงิด

โ นั่งขึ้นกลงไปช่วยทำขนมกับแม่เหลียนหรือโงะ รุ้มัยว่าฉันรอกตั้งนานแล้ว ถ้าไม่ลุ่นให้หัวฉันติดยศเพิ่มขึ้นในปีนี้ ฉันไม่อยากจะลงไปเสวนากับพวกคนจน

ให้เสียปากหรือกโ

สักวันหนึ่ง ...เส่งจะต้องมีรถยนต์คันหรืออย่างนั้นให้ได้บ้าง บ้านจะต้องหลังใหญ่กว่า อลังการกว่าบ้านของคุณนายสารภีให้ได้ อีกสิบปีเราค่อยมาดูกัน เด็กหนุ่มรุ่นนมแตกพานเพิ่งจะทำบัตรประชาชนเมื่อเดือนก่อน บอกกับตัวเองด้วยความมุ่งมั่นเช่นนั้น เขาหวังไว้ก่อนอาทิตย์จะอัสดง

เนื่องจากวันนี้เด็กหนุ่มไม่สามารถทำอะไรได้ดีมากกว่านี้ เพราะไม่กี่นาทีข้างหน้า ความมืดก็จะโรยตัว ลงมาลบความสว่าง จนคำสนธิไปทั่วทุกแห่งหน

*****

พ.ศ.2549... เป็นปีที่เฉลิมฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
คุณนายสารภีในวัยชราไม่ได้มีสังราชาติ เหมือนครั้งที่สามีรับตำแหน่งราชการใหญ่โต หลังจากนายอำเภอเกษียณอายุราชการได้ไม่นาน
เขาก็ตายกะทันหันด้วยโรคหัวใจ ยย เนื่องจากนางเคยใช้เงินทองฟุ่มเฟือยมาตลอด ทำให้ต้องตกอยู่ในสภาพลำบาก
รวมทั้งลูกชายลูกหญิงก็พลอยติดนิสัยนี้มาจากแม่ด้วย นอกจากพวกเขาไม่ได้ช่วยทำงานหาเงินเข้าบ้านแล้ว มีแต่จะล้างผลาญทรัพย์สินให้หมดสิ้นไปอย่างรวดเร็ว
กระทั่งเงินบำนาญสุดท้ายของนายอำเภอหลังตาย ที่ได้มาครั้งล่าสุดก็หมดไปกับค่าใช้จ่ายในแต่ละวัน เมื่อไม่มีรายได้จากผู้นำครอบครัว
ฐานะความเป็นอยู่ก็เริ่มฝืดเคือง จนต้องนำทรัพย์สินของไร่ราคาแพงที่สะสมมาตั้งแต่แรกครั้งที่นางมีบารมีออกขาย
โ พอไม่มีเงินย ก็โหมกลับมาย เหมือนนกปีกหักเลยนะแก งานการนะหัดทำเสียมั่ง นี่ฉันเลี้ยงแกโต มาจนปานนี้มีมัย? ที่หยิบยื่นให้ฉันสักแดงเดียวโ
โ ไม่เอาหรือคุณแม่ เรื่องอะไรจะไปทำงานให้ลำบาก สมบัติเก่าของคุณพ่อที่หาไว้ ชายจนหมดบ้าน ใช้ชาตินี้ก็ไม่หมดย เรื่องอะไรต้องทำงานหาเงินให้เหนื่อย
เราไม่ใช่ชนชั้นขายแรงงานนะครับ คุณแม่คิดอะไรให้ยุ่งยากปวดหัวเปล่า ๆ กล่องถมทองฝังมุกไบนี่ของคุณพ่อ ผมว่าน่าจะขายเอาเงิน ไปเที่ยวเล่นดีกว่าโ
ย โ กล่องนั้นแกวางไว้เลยนะ เพราะแกคิดอย่างนี้ชิ สมบัติบ้านเราถึงใครยหรือลงทุกวัน แกไม่คิดขายหน้าชาวบ้านชาวช่องคนอื่นบ้างหรือโ
ที่ขายสมบัติเก่ากินทุกวันเนี่ยโ
ย โ คุณแม่อย่าหวังของไปหน่อยเลยครับ กล่องแบบนี้ของคุณพ้อมีตั้งเยอะตั้งแยะ ขายใบเดียวจะเป็นไรไป เอาไปขายเผื่อได้เงินมาใช้บ้างโ
ย โ ฉันไม่ให้ก็ไม่ให้ชิ จะไปไหนก็เชิญ ถ้าให้ดีไปไหนพบนานฉันเลย ใจลูกกลางผลาญ ไม่มีใครได้ตั้งใจสักคนเลยโ

การทะเลาะระหว่างแม่ลูกอย่างนี้ ดังแว่วมาให้นางสอเหลียนได้ยินได้อินอยู่บ่อย ๆ ขณะที่หญิงชราเดินออกกำลังกาย
ผ่านทางหน้าบ้านไม่ลืกรอกของคุณนายสารภีตอนเย็นเป็นประจำ แต่นางก็ได้แต่เอานูไปนาเอาตาไปไร คิดว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัวของอีกฝ่าย
อย่าเข้าไปยุ่งเกี่ยวเป็นดีที่สุด

สำหรับวันนี้ โ ชนางสอเหลียนต้องการมาเชิญคุณนายสารภี
ไปร่วมงานฉลองรางวัลแม่ตัวอย่างที่ตัวเองไปรับมาจากพระหัตถ์ของพระบรมวงศานุวงศ์เมื่อสองวันก่อนย
ในฐานะเพื่อนบ้านใกล้เคียงที่เคยอยู่เห็นหน้ามาหลายสิบปี ยย ช่วงหลังที่หญิงม่ายลูกสามหายหน้าหายตาไประยะหนึ่ง เนื่องจากไปอยู่กับลูกชายคนโดย
ซึ่งเป็นผู้พิพากษาที่กรุงเทพฯ แต่ด้วยสุขภาพของหญิงชราไม่ค่อยดี ประกอบกับความคิดถึงบ้าน ผู้เป็นแม่ถึงบ่นกับพวกลูกชายว่า อยากจะกลับมายุ่งเกิด
พวกเขาจึงคิดหาที่อยู่ใหม่ให้แกบุพการี ครั้นจะไปหาบ้านเช่าขอมขอย้อย่างแต่ก่อน คงจะไม่เหมาะสมกับฐานะและตำแหน่งของลูกชายทั้งสามอีกแล้ว

ลูกชายคนเล็กที่เป็นนักธุรกิจใหญ่ทรบมาว่า บ้านทรงไทยสองชั้นของคุณนายสารภีกำลังประกาศขาย พวกเขามีความคิดจะซื้อที่ผืนนั้น
เพื่อขยายขยายบริเวณบ้านหลังใหม่ให้ใหม่ที่กว้างขึ้นย สำหรับใช้เป็นที่ปลูกไม้ดอกไม้ผลให้แกผู้สูงอายุ จะได้อยู่กับธรรมชาติอย่างสงบสุขในบั้นปลายของชีวิต
โ มีบ้างมัย? ที่พวกแกทำให้ฉันสบายใจบ้าง ดูลูกของแม่เหลียนชิ ตอนนี้เป็นใหญ่เป็นโตทั้งนั้น คนโตเป็นผู้พิพากษาย คนกลางเป็นถึงนายอำเภอ
คนเล็กเป็นนักธุรกิจ ส่วนพวกแกเป็นได้แค่พวกนักเลงตามผับตามบาร์ เซอะ ไม่เป็นไรเป็นพายเสียเลย ทำไมชีวิตฉันจึงตกต่ำลงทุกวันนะ ฉันขายหน้าชาวบ้านแถวนี้
แทบจะเอาปีบคลุมหัวอยู่แล้วโ

คำพูดเปรียบเปรยที่พาดพิงมาถึงพวกลูก ๆ นางสอเหลียนในทางที่ดี แม้จะใช้น้ำเสียงที่ไม่ค่อยพอใจ ดังผ่านออกมาจากปากของอดีตคุณนายผู้ตกอับ
ทำให้หญิงม่ายชราลูกสามไม่เคยนึกถึงสามีที่มีฐานะสูงกว่า เพราะเจียมเนื้อเจียมตัวในชาติกำเนิดตัวเองดีว่า ถึงอย่างไรนางก็ไม่มีอะไรเทียบกับอีกฝ่ายได้เลย

เมื่อเดินมาถึงหน้าบ้าน ครั้นจะส่งเสียงเรียกให้เจ้าของบ้านออกมา ประตูรั้วก็เปิดผัวะอย่างรวดเร็วจ โ นายพจนโ
ลูกชายของคุณนายสารภีเห็นหน้านางสอเหลียนแม่จ๋าหน้าได้ แต่ก็ทำไม่รู้จัก ได้แต่รีบเดินผ่านหน้าไปรวดเร็ว เนื่องจากในสมัยก่อนได้เคยดูถูกคนจนแถวนี้ไว้มาก
โ ไปเลย ออกไปไหน ก็ไปให้หมด ทั้งตัวผู้ตัวเมียนะ เวลาฉันขายบ้านแล้ว อย่าไหลหนามาขอเงินฉันก็แล้วกัน ใจลูกไม่รักดีโ
เสียงคำทอของผู้เป็นมารดาดังตามหลัง ทันทีเมื่อพบนหน้าผู้มาหา อดีตคุณนายอำเภอจึงลดระดับเสียงลง รีบกุฏิจ่อจัดแจงหาที่นั่งให้อีกฝ่าย
โ นั่งก่อนชิจะ แม่เหลียน มีอะไรอะไรกับฉันหรือเปล่า? พวกลูก ๆ ทำให้ฉันไม่สบายใจอยู่บ่อย ๆ ถ้าได้ยินอะไรที่พลังพลาดไป ฉันขอโทษด้วยจะโ
โ คือ...อฉันจะมาเชิญคุณนายไปงานเลี้ยงคืนพรุ่งนี้นะคะโ
โ ใครจะแต่งงาน หรือจะบวชลูกชายคนไหนจะ? คำถามของคุณนายพยายามคาดเดาไปต่าง ๆ นานา

โ คือพวกลูก ๆ จะจัดงานฉลองรางวัลแม่ตัวอย่างให้อินคะโ

โ ออ! เหรอจ๊ะ แต่ฉันยังไม่กล้ารับปากหรอกนะว่า จะไปได้เหรอเปล่า? โ ย

คำตบที่ได้นั้นทำให้คุณนายสาวรึหน้าเสียชั่วขณะหนึ่ง คิดไม่ถึงว่า คนที่หาเข้ากินค่าง่ายแม่สอเหลี่ยน จะได้มีโอกาสจัดงานเลี้ยงฉลองใหญ่โตเหมือนอย่างตนในอดีตที่เคยรุ่งโรจน์ ด้วยจิตที่คิดริษยา ทำให้คุณนายสาวรึรีบปฏิเสธไปก่อน ไม่ได้ถนอมน้ำใจของผู้มาชวนแม่แต่น้อยนิด

โ ไม่ว่างก็ไม่เป็นไรคะ โ ย น้ำเสียงที่ตอบออกมาค่อนข้างผิดหวังเล็กน้อย เมื่อได้รับคำตอบของอีกฝ่าย ทั้ง ๆ ที่ อุตส่าห์มาเชิญด้วยตนเอง

คุณนายสาวรึสังเกตเห็นถึงความหม่นหมอง ที่เริ่มฉายชัดบนใบหน้าของผู้มาเยือน ด้วยเกรงว่านางสอเหลี่ยนจะไปห้ามพวกลูก ๆ ไม่ให้ซื้อบ้านของตนพลอยทำให้ขาดเงินก่อนโต นางจึงแกล้งพูดเอาใจว่า

โ เอ๊ะ! ฉันนึกขึ้นได้แล้ว พงษ์นี่ฉันไม่ได้คิดอะไรที่ไหนนา ฉันไปได้จะแม่เหลี่ยนโ

คุณนายสาวรึทำท่าเอามือแตะหน้าอก เล็บนิ้วที่ไว้วายแล้วตบแต่งด้วยสีเคลือบอย่างสวยงาม เมื่อวัยสาวคงสภาพไว้อย่างไร ตอนที่คงสภาพนั้นไวไม่มีผิด แต่เมื่อนางสอเหลี่ยนก้มลงดูเล็บของตนที่สั้นกุด อีกทั้งฝ่ามือที่หยาบกร้าน ซึ่งมีไว้สำหรับทำงานหนักมาตลอดชีวิตเท่านั้น จำใจต้องยอมรับว่าตัวเองอยู่ในฐานะที่ต่ำต้อยกว่าอีกฝ่ายมาตลอด ไม่คิดเผยตนขึ้นข่มท่าน แม่แต่จะคิด

โ ขอบคุณน้ามากนะคะ ...อิฉันขอตัวกลับไปก่อนนะคะ โ นางสอเหลี่ยนยกมือไหว้ก่อนอำลา จิตใจรู้สึกแหม่มชื่นชื่นทันที ที่อีกฝ่ายรับปากเป็นมั่นเป็นเหมาะ

โ ฉันจะพยายามไปจะ ส่วนเรื่องขายบ้าน อย่างไรก็ฝากแม่เหลี่ยนให้เป็นธุระด้วยนะจ๊ะ ตอนนี้ฉันต้องการใช้เงินอย่างด่วนโ

น้ำเสียงตอกย้ำอีกครั้ง แม้จะมีความเกรงใจอยู่ในที แต่ก็ไม่วายวางอำนาจให้นางสอเหลี่ยนทำตามคำสั่งของอีกฝ่าย

โ ค่ะ อินคะจะไปเร่งให้พวกลูก ๆ อีกทาง ไม่ต้องห่วงคะโ

คุณนายสาวรึเดินมาส่งแขกถึงหน้าประตูรั้ว ให้ความสำคัญของอีกฝ่ายเทียบเท่าตนเอง

นางสอเหลี่ยนเดินลับหายไปทางตึกหลังใหญ่ ที่เพิ่งทาสีเสร็จใหม่ ๆ บ้านหลังนั้นได้สร้างความสนใจให้ผู้คนที่ผ่านไปมาแถวนั้น หันกลับไปมองด้วยความชื่นชมในความสวยงามของศิลปะการประดับปูนปั้น ระหว่างชาติตะวันตกและชาติตะวันออก ที่ผสมกลมกลืนได้อย่างลงตัว ที่ภาษาช่างเรียกว่า โ ชิโนโปรตุกีส โ ย ซึ่งสร้างเลียนแบบมาจากคฤหาสน์เก่าของคหบดี ที่รั้วรอยมาจากการทำเหมืองแร่ในอดีต ที่คนในท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ตเรียกว่า โ อังมอเหลลาโ

คฤหาสน์นั้นใหญ่มาก มีมุขด้านหน้าอาคารเป็นรูปโค้งครึ่งวงกลมขนาดใหญ่ สามารถขับรถยนต์เข้าไปจอดถึงที่ เพื่อรับนางสอเหลี่ยนขึ้นจากหน้าบ้านได้สะดวก ซึ่งนางเองก็ไม่เคยคาดฝันว่า จะได้อยู่ในตึกหลังใหญ่ขนาดนั้น แต่ตอนนี้พวกลูกชายได้สร้างฝันนั้นให้เป็นจริงแล้ว

กระดาศสายรุ้งที่ห้อยระยงระยงอย่างสวยงาม สองประกายล้อมงามพราวระยิบระยับ ดวงไฟหลากสีที่สว่างวาบวิบวับ รอรับการจัดเลี้ยงวันเกิดของผู้อาวุโสในวันพຽงนี้ย ทำให้คนซึ่งผ่านไปมาพอเดาออกมาว่า ที่นี่คงจะต้องจัดงานใหญ่โตแน่นอน

สำหรับบริเวณนี้ในอดีต เคยเป็นเพียงห้องแถวไม่เก๋ามุงหลังคาสังกะสีไว้ให้คนจีนเช่า เพียงแค่คุ้มแดดคุ้มฝนได้เท่านั้น ส่วนบ้านไม้สักสองชั้นหลังคาทรงปั้นหย่าของคุณนายสาวรึ ดูจะโอ้อาหรูหราที่สุดในสมัยนั้น แต่ตอนนี้มันกลับกลายเป็นอาคารไม้หลังเก่า ๆ คร่ำครึรื้อวันรื้อถอนทำลายเพื่อใช้พื้นที่ตรงนั้นเป็นสวนปลูกไม้ประดับของบ้านนางสอเหลี่ยนย ที่วันนี้มีคนนับหน้าถือตาหญิงชรา ในฐานะของแม่ ซึ่งมีบุตรชายทั้งสามคนประสบความสำเร็จในอาชีพและเรื่องส่วนตัว

เมื่อคิดถึงตอนนี้ น้ำตาของคุณนายสาวรึได้แต่ไหลย้อนกลับเข้าไปในทรวงอกด้วยความซอกซำใจ ที่เรื่องราวในอดีตความรุ่งโรจน์ของตน มันช่างผ่านไปอย่างรวดเร็วเสียเหลือเกิน นับจากนี้ไปชีวิตของคุณนายสาวรึ คงจะไม่ต่างจากแสงอาทิตย์ ที่กำลังมอดดับลงไปทุกขณะจิต ในยามสนธยาใกล้พลบค่ำ

*****

นายস্যัณห์ย ตันตติจ เจ้าของนามปากกา โ สรวิชญ์ ศรีอารยาโ

ย ย ย ย ย ย ย ย ก.ย. 49 (นุช)

แก้ไขครั้งที่ (1) 2 ก.ค. 2550(นุช)ย

แก้ไขครั้งที่ (2) 31 ส.ค. 2550(นุช)

แก้ไขครั้งที่ (3) 19 ก.ย. 2550(นุช)

แก้ไขครั้งที่ (4) 12 ต.ค. 2550(นุช)

ย

นายস্যัณห์ย ตันตติจ

เลขที่บัตรประชาชน 3-8399-00124-42-9ย ย ย

บ้านพัก 6/8 ถนนคัคคีเดชย ซอยเสาเข็ม หมู่ 9
ตำบลวิเชียร อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ย
83000ย โทรศัพท์มือถือ 086-2726965
E-mail : TANTIKIT 2512 @ THAI.COM

ย

นายสายัณห์ ตันติกิจ
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข 6 ว.
งานประกันสุขภาพย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต
อำเภอมืองย จังหวัดภูเก็ต 83000
โทร. (076)212297, 211330 ต่อ 307และ 308
โทรสาร (076)222915

ย คำศัพท์คำยืมจีนยกย

ประกอบเรื่องข้างต้น

ย

ย โ เกี่ยวมโกยโ ย ขนมถ้วยสี่ขาว ทำจากแป้งข้าวเจ้าผสมเกลือเล็กน้อย ใส่น้ำผสมให้เข้ากัน นำไปใส่ถ้วยตะไลแบบแบน หนึ่งจนสุก โรยหน้าด้วยกุ้งแห้ง หอมเจียว
ต้นหอมซอย เวลารับประทานราดด้วยน้ำจิ้มรสหวานอมเค็ม

ย โ จี้จี้โ ขนมทอดไข่แป้งข้าวเหนียวผสมน้ำตาลทราย ปั้นเป็นก้อนกลม ใส่น้ำเป็นถ้วยหรือถ้วยดำ ผิวภายนอกคลุกด้วยงาให้ทั่ว
แล้วนำไปทอดในน้ำมันจนสุก

ย โ โกยเบงกาโ ขนมบ่าบั้น เป็นชิ้นสี่เหลี่ยมมีความหนาเพียง 1 ซม. ใช้มันสำปะหลัง มะพร้าวและน้ำตาลทรายกวนให้เข้ากัน
เมื่อได้ที่แล้วเทใส่ถาดเกลี่ยให้เรียบเสมอกัน ต่อจากนั้นนำไปอบ จนมีสีเหลืองๆ แล้วนำมาตัดเป็นชิ้นๆ

ย โ ฉ่ายทาวโกยโ ขนมทำจากแป้งข้าวเจ้า แป้งถั่วกระเทียมพริกไทยผสมจนได้ที่ นำไปนึ่งแล้วนำมาทอดในน้ำมันอีกครั้ง รับประทานกับน้ำตาลทราย

ย โ อ่าโป้งโ ขนมทำจากแป้งข้าวเจ้า ไข่ไก่ น้ำตาลและหัวกะทิ ผสมให้เข้ากัน ละเลงบนกระทะที่ตั้งไฟบนเตาถ่าน เมื่อสุกได้ที่แล้วนำมาม้วนให้สวยงาม

ย โ โกซุ่ยโ ขนมถ้วยสี่น้ำตาลทำจากแป้งข้าวเจ้า แป้งมัน น้ำตาลทรายและเกลือ นำไปผสมกับน้ำตาลแดงที่ต้มให้ละลาย กรองพักไว้ให้เย็น แล้วตักใส่ถ้วยเล็กๆ
เอาไปนึ่ง พอสุกแล้วแกะออก นำมะพร้าวขูดขาวโรยหน้า

ย โ เจียะโกยโ ขนมปาท่องโก๋

ย โ เปาล้างโ ข้าวเหนียวบั้ง สอดไส้มะพร้าว

ย โ โกยต่าหลามโ ขนมตะโก้ใบเตย

ย โ อั้งกัโ ขนมเต่าสีแดง ทำด้วยแป้งข้าวเจ้า ใส่น้ำ ใส่น้ำเป็นถ้วย

ย โ ฮวดโกยโ ขนมถ้วยฟู

ย โ แป้วจี้โ ขนมสี่ขา ทำมาจากแป้งสาตี แป้งเชื้อ(ผงฟู) เกลือและน้ำตาลทรายกวนให้เข้ากัน พับเป็นรูปไขว้สี่มุม นำไปทอดจนสุก
หมายเหตุ คนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดภูเก็ต นิยมรับประทานขนมร่วมกับกาแฟ เรียกขนมขนม โดยมีคำขึ้นต้นหรือคำลงท้ายว่า โ โกยโ เสมอ เช่น เกี่ยวมโกย
โกยเบงกา เป็นต้น (คำว่า โ โกยโ ในภาษาจีน แปลว่า โ ขนม โ)

ย โ ลูกัลโ เป็นของเล่นชนิดหนึ่งของเด็กภูเก็ต โดยการนำหลอดด้ายเย็บผ้าเปล่า ๆ มาประดิษฐ์เลียนแบบเฉพาะส่วนล้อของรถ โดยใช้สายยาง (ยางสำหรับรถของ) เป็นตัวขับเคลื่อน ให้หลอดด้ายวิ่งไปข้างหน้า วิธีเล่น โดยหมุนแกนไม้ยาวด้านข้างไปข้างหน้าหลายรอบ เหมือนการไขลาน หลอดด้ายก็จะเคลื่อนไปข้างหน้าเหมือนล้อรถ